

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravljenju prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izjava vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 24—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Kraljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Zasedanje delegacij.

Letošnje zasedanje delegacije je končano. To je bilo prvo zasedanje po izvršeni aneksiji Bosne in Hercegovine in pravzaprav so se tudi razprave sukale skoro samo okoli aneksije in onih pojavov, ki so z aneksijo v večji ali manjši zvezi.

Razume se pač ob sebi, da sta delegaciji s tradicionalno servilnostjo vse odobrili in vse dovolili, kar je vlada zahtevala. Odobrili sta proračun, ki izkazuje 6746 milijonov izdatkov, odobrili aneksijo, ki je veljala okroglo 300 milijonov, odobrili tudi popolnoma nezakonito in protustavno postopanje vojne uprave, ki je brez dovoljenja parlamenta naročila za mnogo milijonov orožja in celo velikanske vojne ladje. Med tistimi, ki so navdušeno klicali »da« in »amen« celo k ustavolomnim dejanjem vojne uprave, je bil tudi naš domači komik dr. Šusteršič.

A vzlic temu se mora priznati, da je bilo letošnje zasedanje delegacij dosti bolj zanimivo, kakor so pa bila zasedanja v prejšnjih letih. Dolej je navadno igrala ogrska delegacija prvo vlogo, avstrijska pa se zadovoljevala s statiranjem. Letos je bilo narobe; letos je prvo vlogo igrala avstrijska delegacija. Prej se je običajno bavila z vprašanji zunanje politike ogrske delegacije, avstrijska pa se je pečala največ z notranje-političnimi zadevami; letos sta bili vlogi zamjenjani in se je avstrijska delegacija poglavito bavila z zunanje-političnimi stvarmi, ogrska pa z notranjimi zadevami.

Temu primeren je tudi rezultat zasedanja obeh delegacij. V ogrski delegaciji je šlo vse gladko in brez težav; v avstrijski pa si je minister zunanjih del Aehrenthal zlomil eno nogo, skupni finančni minister Burian je bil precej ranjen, vojni minister Schönau je bil obostreljen.

Najslabše se je godilo Aehrenthalu. Sicer je delegacija odobrila aneksijo in se z večjo odločnostjo kakor v prejšnjih letih izrekla tudi za zvezo z Nemčijo in z Italijo, ali vendar je ta rezultat dvomljive vrednosti. Med slovanskimi narodi ni za zvezo z Nemčijo nobenih simpatij, naj govore delegacije iz diplomatskih ozirov kakor hočejo. Pravzaprav so celo Poljaki nasprotniki te zveze, kakor ka-

že pušica, ki jo je v svojem zaključnem govoru sprožil celo predsednik avstrijske delegacije Glömbinski. Vneti za zvezo z Nemčijo so edino nacionalno misleči Nemci, vsi drugi so očitno ali prikriti proti njej. In ravno tako so edino nacionalni Nemci za zvezo z Italijo, vsi drugi pa proti njej. Sicer pa je značilno, da proti zvezi Nemčije in Avstrije ni bil odpor na Nemškem nikdar tako velik kakor je ravno sedaj.

A kaj je vse to v primeri s strahovitim porazom, ki ga je Aehrenthal doživel z Masarykovimi razkritji. Na podlagi falsificiranih dokumentov je vodil Aehrenthal diplomatsko vojno zoper Srbijo, z falsificiranimi dokumenti je dokazoval Evropi potrebnost aneksije. Falsificirani dokumenti so bili podlaga nečuvnemu veleizdajniškemu procesu v Zagrebu in na Dunaju, ti falsificirani dokumenti so služili tudi za sumničenje Slovencev, ki se v zunanje-političnih zadevah še danes odlikujejo po posebni nedolžnosti. Za Aehrenthala pomenijo Masarykova razkritja strahovit udarec; osumljena je njegova politična in diplomatska reputacija, z njim vred je kompromitirana vsa avstrijska diplomacija in rehabilitirati jo je pač mogoče le, če odstopi Aehrenthal.

Tudi Burianu, skupnemu finančnemu ministru in podkralju za Bosno in Hercegovino, se ni dobro godilo. Ubrani je bil sicer udarec, ki mu ga je namenil dr. Šusteršič, ne iz stvarnih nagibov, nego da se opere očitanja o »kravji kupčiji«, ali z afero lajtnanta Biščevice, kateremu je Burian »podaril« več kot milijon vreden gozd, je bila ministru zadana težka rana. Afera Biščevicevega gozda svedoči, da je bosanska uprava korumpirana do kosti; o tem je danes vsakdo prepričan.

Pa tudi vojni minister Schönau je bil v veliki stiski. Že dlje časa se o njem govori, da nima več prestolonaslednika na svoji strani in da bo moral odstopiti. Gotovo ni samo slučaj, da je prišel v konflikt s stranko, ki se izdaja za nekako nositeljico prestolonaslednikovih teženj in z listom, ki se izdaja za prestolonaslednikovo glasilo. A to je še malenkostno proti nevolji, ki je nastala v vseh politično-mislečih krogih zaradi novih vojnih ladij in silne cene, ki jih bo treba zanje plačati.

Kakor rečeno, sta delegaciji prav spoštljivo vse dovolili, kar je vlada zahtevala in ker je glavna naloga delegacij, dovoljevati denar, je naposled državna uprava lahko zadovoljna. Ministri sami pa pač ne morejo biti zadovoljni, in najmanj pa Aehrenthal.

Tolstoj

Ugasnil je velik um in nehalo je biti srce, ki je bil neizmerno ljubeznivo objemalo vse človeštvo. Lev Nikolaevič Tolstoj, velikani kot pesnik in kot modrijan, je umrl.

Na begu v smrt, na begu od ljudi, za katere je živel in delal, ga je dohitela bolezen; na samotni železniški postaji je smrt izpihnila plamen njegove duše. Z njim je umrl umetnik, ki je bil eden najznamenitejših vseh narodov in z njim je umrl zadnji evangelist; umrl je stvaritelj neumljivih lepot in umrl je poslednji oznanjevalec starokristjanskega naziranja.

Sirom sveta so znani Rjepinovi portreti Leva Nikolaeviča Tolstoj: Apostolski obraz slovanskega tipa, okrašen z dolgo brado; obleka ruskega mužika; bosonog ali v visokih škornjih; pri kujigi ali pri plugu.

A Tolstoj ni bil vedno tak. Tudi Tolstoj je bil nekoč vesel, svež mlad mož, poln ljubezni do življenja; bil je prešeren mlad oficir, ki je med tulenjem topov okrog Sbastopola v trenutkih smrtne nevarnosti zlagal porogljive pesmi na svoje predpostavljence. Ko je razpuhtela mladostna prečnost, se je Tolstoj naselil na posestvu svojih dedov na Jasni Poljani v turski guberniji in se posvetil umetnosti. Potomec starega plemenskega rodu, bogati dvorjanin, srečno poročen z velearistokratsko damo je postal eden največjih umetnikov svojega naroda, največji pisatelj ruske zemlje.

Vse težnje, vsa upanja, vse bolesti ruske duše so ovekovečene v njegovih delih in zato so tudi njegova dela zadobila zapadniku naravnost neumrljiv vpliv na vse rusko življenje.

Tolstoj je živel s svojim narodom in življenje narodovo ga je prevzelo popolnoma. Vse struje, ki so se pojavljale, so metale svoje reflekske v njegovo dušo; najbolj socialna stru-

ja narodnikov, ki je učila povratek v preprostost.

Takrat se je začel Tolstoj zanimati za evropski socializem. Nekaj časa je verjel, da prinese človeštvu odrešenje, a kmalu ga je razočaral in odvrnil se je od njega, ne ker je zahteval preveč, marveč ker je zahteval premalo.

Smisel življenja je iskal Tolstoj. Ko je bil že slaven pisatelj, ko je bil že nad petdeset let star, se je začel v njegovi notranjosti velik preobrat, iz katerega se je izkristaliziral njegov nauk o povratku k bogu, ki mu je pridobil ime zadnjega evangelista. Smisel življenja je našel Tolstoj v ustanovitvi kraljestva bratske ljubezni na zemlji. Delal je na popolni prepoved človeštva, zahtevajoč in učeč, da se morajo uveljaviti nauki evangelija. Oznanjeval je praktično-jansko etiko. V življenju ruskega kmeta je videl vsaj deloma uresničenje te nazore. Učil je, da se je treba odpovedati vsem užitkom in vsemu veseljju sveta, da naj bo človek ponižen in naj vdan v voljo božjo prenaša radovoljno vse zlo; učil je ljubezen do bližnjega v starokristjanskem smislu, popolno zatajenje lastne osebnosti in je na čelo svojih nauk postavil evangelijske besede, kar nečesa, da bi tebi drugi storili, tega tudi ti ne stori njim.

Na vse strani je Tolstoj izvedel svoje nauke in s čudovito doslednostjo in bistroumnostjo je izpodkopaval vse temelje sedanje politične, kulturne, socialne in verske uredbe. V kulturi je videl samo oviro zbolšanju človeških razmer, grešno in blazno je bilo vse, na kar je sedanje človeštvo tako ponosno, kar je sreča in blagoslov samo za izvoljence usode, nesreča in krivica pa za milijone in milijone drugih. Iz stališča ljubezni in bratstva vseh ljudi je grmel v svet svoj »ne ubijaj« in kljubuje vsem mogočnikom je nastopal zoper vojne; zatreti je hotel vpliv spolnosti na vse življenje, sicer ne po naukih ene sekte, ki izvršuje skopljenje a vendar kolikor je mogoče in je spisal »Kreutzerjevo sonato«; šel je v boj proti državi in cerkvi in ni uklo-nil tilnika ne pred mogočnim carjem, ne pred še mogočnejšo pravoslavno cerkvijo, niti tedaj, ko ga je cerkev slovesno izobčila in preklela.

S heroizmom asketa se je boril Tolstoj za svoj ideal, ki se da na

kratko označiti kot nauk, da se mora vsak posameznik popolnoma žrtvovati celokupnosti. Mogoče, kakor do oblakov segajoča gora nad barje, se dviga Tolstega osebnost nad milijone in milijone drugih ljudi in nad smrad vsakdanjosti.

Svoboda in bratstvo naj stopita na mesto sile in sovraštva, to je bil cilj vsega stremjenja umrlega velikanu. Ali je to le utopija? Skoro bi rekli, da je, kajti človek je bil in bo vedno vendar le bitje, ki ne more nikdar postati tako plemenito, da bi se uresničile ideje Tolstega popolnoma. A vsaj približati se je mogoče temu idealu, a le potom kulture, ne z odpravo in uničenjem kulture, kakor je menil Tolstoj. Kadar bo kultura luč resnice zaneslo do zadnje koče, kadar bo dušna in srčna onika na višji stopinji kakor je sedaj, tedaj bodo ljudje tudi prišli do spoznanja o človeških dolžnostih, med katerimi je bratstvo prvo, in tedaj se bo človeštvo vsaj približalo idealu Leva Nikolaeviča Tolstega, ki je bil velik pesnik, velik mislec in največji človekoljub od Kristusovih časov.

Grof Lev Nikolaevič Tolstoj je bil rojen 28. avgusta 1828. na dvoru svojih dedov v Jasni Poljani. Eden njegovih dedov je bil osebni prijatelj carja Petra Velikega. Mati Leva Nikolaeviča je bila rojena knežinja Volkonskaja; po njej je Lev Nikolaevič podedoval svoj sijajni pripovedovalni talent. Po smrti svojih staršev se je Tolstoj preselil v Kazanj k svoji teti in je študiral na ondodnem vseučilišču. Ze tedaj je kazal nazore, ki jih je pozneje v zreli obliki oznanjal v svojih delih. Zlasti so ga takrat zanimali filozofski problemi. Po triletnem učenju se je vrnil na Jasno Poljano, kjer se je bavil s filozofijo. Leta 1851. je vstopil v armado in se vojskoval v Kavkazu proti ustašem. Naravne krasote Kavkaza in življenje s preprostimi kozaki, je mogočno vplivalo na Tolstega. Leta 1852. je Tolstoj obelodanil svoje prvo delo in z njim obudil občeno pozornost. Leta 1854. se je udeležil bojev pri Sebastopolu in plod teh bojev in doživljanjv so bile »Sebastopolske pripovedke«, ki so mu pridobile občno popularnost. Po končani vojni je Tolstoj izstopil iz armade in se je naselil na svojem posestvu, da se po-

LISTEK.

Jubilejska umetniška razstava.

(Dolje.)

Da mož tolike umetniške slave ni mogel ostati brez znatnega vpliva na sodobne slikarje in ljubitelje umetnosti sploh, je jasno. Saj se je dalo od njega marsikaj naučiti zlasti glede pravilnosti risbe in natančnosti in vestnosti v podavanju. Langus si je ustanovil svojo posebno šolo, ki je zlasti štela lepo število dam. Od teh je na prvem mestu imenovati mater Josipino Strusovo, prednico ljubljanskega uršulinskega samostana († 1880), od katere je tukaj razstavljen portret kanonika Poklkarja. Langusov vpliv je očiten tako v barvah, kakor v kompoziciji. Obraz kaže še dokaj življenja, sicer pa je podoba trda, kakor Langusove. Precej slik Strusove hrani ljubljanski nunski samostan. — Amalija Oblakova, poznejša soproga pesnika pl. Hermannsthal, se nam v tukaj razstavljenih portretih prefekta Hladnika, ki je kakor s puhom posut, sicer pa precej živ, in nčenjaka Copa, ki je sicer nekam lesen, kaže spretno diletantko dokajšnje samoniklosti. Njena v Ljubljani rojena

hči Teodora pl. Hermannsthal ki je tudi na naši razstavi zastopana s portretom Henrike Langus, nečakinje našega mojstra in tudi precej nadarjene slikarice, je učiteljica risanja v Bukarešti. Od Langusa se je učil tudi Janez Gosar, ki je, iz Du-pljan pri Kranju doma, izprva, bil pod Lajerjevim vplivom, katerega se pa tudi kasneje ni docela otrešel. To vidimo tudi na našem portretu, na katerem je črna barva obleke že popolnoma razpokala in se skrčila, dočim je dobrodušni blede obraz še dobro hranjen. Gosar je po Gorenjskem naslikal polno križevih potov in znamenj. Značilno zanj je, da rad kopirja osebe in da svojim podobam rad dodaja svetopisemske izreke. Baročni sledovi na njegovih slikah so menda sad Langusovega vpliva.

Langusovi uspehi so napotili tudi druge moške, da so se lotili slikarstva, ki tedaj, kakor smo videli, ni bilo baš slab vir dohodkov. Razmere so očitno tedaj bile tako ugodne, kakor posej je niso bile.

Izmed domačinov te dobe je omeniti Mihaela Strojca (Stroy) iz Kranja. — Ali ste že opazili, da so skoro vsi boljši slikarji teh časov iz Kranja ali njegove okolice doma? — Stroj je slikal bolj v svojo zabavo. Bolj znan je njegov portret škofa Antona Alojzija Wolfa. Delal je z veliko vestnostjo, prav kakor Langus, ki je očitno vplival nanj, čeprav se je Stroj sam učil v Benetkah in v

Rimu. To kažeta tudi tukaj razstavljeni dobra portreta, od katerih eden ima kaj dobro oživljen izraz. Zanimivo je, kar pripoveduje o njem pl. Radies, da je bil že v Benetkah na dobrem glasu zaradi ženskih portretov in da so se mu dame kaj rade dale slikati, ker jim je vedno znal naslikati lepe drobne ročice. Zato so ga tudi imenovali slikarja lepih rok. — Jurij Jurčič, ki ima razstavljeni dva portreta, je izprva bival v Carigradu, odkoder je 1856 za nekaj časa prišel domov v Škofjo Loko. Potem pa je odšel v svet neznan kam.

Iz Češkega je tista leta v Ljubljano prišel Pavel pl. Künl. Ta nadarjeni slikar je v našo prestolico zanesel precej svežega umetniškega duha. Izučil se je bil na Dunaju. Njegove slike so bile mehke, nežne, skrbno izdelane, barve lepo ubrane in zelo prikupne, prav nič tako puste, kakor na podobah Langusove šole, osebe so mu bile dobro oživljene, zlasti je vedel slikati prosojno žensko kožo, da je bilo videti, kakor da pod to kožo diha istinito življenje. Zelo ljubki so bili njegovi amoretji. Isprva je slikal portrete, ki so zdaj prav redki in katere so zelo hvalili. Slikal je tudi miniature, to so prav majhne, drobno in kar mogoče nežno slikane podobe, kasneje pa se je docela posvetil slikanju svetopisemskih zgod in zgodovinskih prizorov, podob za zastave, križpota in druge drobnjave. Velikim mojstrovom je popravljal

in prenavljal podobe drugih mojstrov, kar mu je bilo tem lažje, ker je imel nenavadno razvit čut za to, kaj se vjema in kaj ne.

Genijalen stvaritelj ni bil, tudi ni vedno zajemal iz samega sebe, ampak se je rad in z veliko spretnostjo naslanjal na klasične vzore, rad je tudi kopiral. Taka kopija je menda tudi na naši izlozbi razstavljen za čuda dovršeno slikana glava trpečega Kristusa. Ostalo je menda izvrinc delo. Nekaj njegovih podob je v Ljubljani v Prisilni delavnici, v trnovski in v protestantski cerkvi. Značilno je, da se ta sicer zelo ljubeznivi mož prav nič ni hotel družiti z ostalimi kranjskimi umetniki. Iz tega si tudi razlagamo, kako to, da ni imel slikarskega naraščaja, kar bi utegnili biti za nas prav znatnega pomena. Kajti Künl je odpravljal novo dobo v našem slikarstvu, dobo romantike, katere pravi oče je Janez Wolf. Toda o tem pozneje. — Künl je imel hčerko Ido pl. Künl, ki je zlasti imenitno slikala otroške portrete. Tukaj razstavljen bakhantinja je sicer čedno delo, bakhantinja pa to ni. Pozna se ji, da jo je delala mehka ženska ročica. Tudi Ido treba že prištevati med romantike.

Iz Salzburga je z gledališkimi igralci v Ljubljano prinesel »Kurz von Kurzu Thurn und Goldenstein«, ali na kratko Kurz von Goldenstein. (* 1807, † 1878) ki je bil učitelj risanja na Mahrovi trgov-

ski šoli. Goldenstein je bil plodovit slikar, kajti do l. 1867, ko se je preselil v Gradec, ni naslikal in narisal nič manj nego 93 cerkvenih slik na presno, 138 oltarskih slik, 124 križevih potov, 80 kranjskih po naravi posnetih pokrajin, celo vrsto gledaliških dekoracij, nekaj portretov, med drugimi znani Prešernov portret, in po Korytkovem naročilu obče znano knjigo jugoslovanskih narodnih noč. Njegovi oltarnih slik najdemo v marsikateri kranjski cerkvi. Njegove slike so pisane, živahne, včasih celo kričečih barv. Tukaj izložene slike nam ga ne kažejo baš od najboljše strani. Prešernov portret pač ni mojstrsko delo; pravi umetnik bi bil vedel v obraz vdihniti vse drugačen, globlji in duhovitejši izraz. Njegova olinata slika Bohinjskega jezera učinkuje, kakor kak gladiatorski prospekt, risane in potem pobarvane kranjske slike iz Ljubljane in iz drugih delov Kranjske so preveč geometrijske, da bi mogle učinkovati ugodno. Kako naj se portretira krajina, da ostane slika trajne umetniške vrednosti, nam je pokazal naš M. Stjernin s svojo mojstrsko sliko Ljubljane. Sicer pa o Goldensteinu nihče ne govori kakor o velikem umetniku, omenjati ga je le kot boljlega med sicer neznatnimi. Končno pa je v Goldensteinu tičalo preveč risarja, da bi moral biti znamenit slikar. — Njegovi otroci so se tudi posvetili slikarstvu. (Dolje prih.)

polnoma posveti pisateljstvu. Spisal je v tem času mnogo krasnih novel, ustvaril prave bisere pripovedovalne umetnosti. Leta 1860. je ustvaril na Jasnji Poljani ljudsko šolo, spisal mnogo ljudskošolskih učnih knjig in se s tako vsemu posvetil ljudskemu izobraževalnemu delu, da je literaturo popolnoma zanemaril. Skoro deset let ni ničesar obelodanil, potem pa je spisal roman »Vojna in mir«, ki je slovo njegovega imena raznesel daleč po svetu. Pet let pozneje je izdal svoj drugi svetovnoznameniti roman »Ana Karenina«, delo, o katerem je Turgenjev rekel, da se je z njim Tolstoj proslavil kot največji pisatelj ruske zemlje.

Tolstoj je po tem delu zopet sedem let skoro popolnoma molčal. V tem času se je v njem izvršil tisti notranji preobrat, vsled katerega je zavrgel vso moderno kulturo in svobodno socialno uredbo in se udal moralni filozofiji. Začel je živeti življenje ruskega kmeta, nehal se je baviti z umetnostjo in začel pisati moralne pripovedke za ljudstvo. Takrat v Parizu umirajoči Turgenjev mu je pisal gniljivo pismo, s katerim ga je pozival, naj se zopet literaturi posveti, a Tolstoj se ni udal temu pozivu. Tolstoj je oral in drva cepil, pomagal kmetom zidati, peči in kopati greznice, vmes pa je spisoval spise zoper sodobno kulturo in njene institucije, učeč, da se mora inteligenca pokmetiti, če naj zavlada kraljestvo božje na zemlji. Spisal je pa tudi semintja kako tendenčno povest velikega umetniškega in filozofičnega pomena, kakor »Smrt Ivana Iljiča« in »Kreutzerjevo soneto«. Pisal je ne zaradi umetnosti, nego da propagira svoje ideje. Temu namenu služi tudi igra »Moč teme« in roman »Vstajenje«, ta kolosalna slika iz življenja, pisana z izrednim bogastvom barv in prepletana z najvišjeinimi mislimi. Tolstega dela so prestavljala skoro na vse evropske jezike, nekatera tudi na slovenski jezik in pred nekaj leti so bila vsa njegova dela prevedena na japonski jezik.

Tolstoj ni bil človekoljub samo z besedo in s srcem in svojihazorov ni uveljavljal samo v svoji bližnji okolici. Ko je leta 1873. nastala v guberniji Samara strašna lakota, ki so jo hotele oblastni prikriti, je šel Tolstoj na lice mesta, je prehodil vse vasi, pomagal po svojih močeh in potem objavil članek, ki je vplival kakor da je eksplodirala bomba. Tudi leta 1891., ko je nastala lakota, je hitel v prizadete kraje, ustvarjal ljudske kuhinje in pomagal ljudstvu v največji meri. Ko so oblastni začenjali versko sekto duhoborcev v Kavkazu preganjati, jim je Tolstoj izposloval dovoljenje, da se smejo izseliti. Na svoje stroške jih je poslal v Ameriko in jih je tam naselel ter jim omogočil mirno in srečno življenje. Tudi sicer je bil Tolstoj skrajno dobrotljiv, kar je pač glavni vzrok, da je tik pred smrtjo prišel s svojo rodino v največje navskrize.

Pred petimi leti je bil Tolstoj izobčen iz pravoslavne cerkve. Izobčen, mož, ki je oznanjeval najčistejše kristjanstvo. Klerikalizem je pač povsod enak, naj bo pravoslaven, katoli ali židovski. Na izobčenje Tolstega odgovoril s spisom, ki je razširjen po vsi Rusiji. Nevolja na pravoslavno cerkev zaradi izobčenja Tolstega je bila velikanska in zna proizvoditi še državni velike nepritele.

Tolstoj se je poročil leta 1862. Njegova žena mu je povila 13 otrok; devet jih je še živih, pet sinov in štiri hčere. Mnogo let je bilo zakonsko življenje Tolstega jako srečno, v zadnjih letih pa so iz denarnih vzrokov med Tolstim in njegovo ženo in njegovimi otroci nastala nasprotja. Stari mož je na svojo žalost moral spoznati, da niti svoje lastne rodovine ni pridobil za svoje ideje. Žena in otroci so bili v skrbeh, da razda Tolstoj vse, kar ima; pripravili so ga do tega, da jim je vse svoje imetje izročil in trpinčili so ga, da jim mora zagotoviti tudi za prihodnost dohodek iz njegovih spisov, žalostili so ga s potratnim življenjem. Kakor kralju Learju se je godilo Tolstemu na stara leta, in čuteč, da se mu bliža smrt, je pobegnil z Jasne Poljane, da bi v samotni izdihnil. S tem je sam prelomil svoj nauk »Ne upiraj se zlu«, ali vsaka človeška duša je velika tajnost, ki je nihče ne more uganiti, to kaže tudi beg in konec Leva Nikolajeviča Tolstega.

Dnevne vesti.

— Spremembe v izvrševalnem odboru narodno-napredne stranke. V današnji jutranji številki javili smo, da je za predsednika izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke izbran dr. Ivan Tavčar. Tej vesti imamo dodati, da je bivši župan Ivan Hribar, ki se je ves čas, odkar je nastal prepir med mlajšo in starejšo strujo v stranki, vestno prizadeval, da ta prepir poravnava, odloži čast predsednika v tem trenutku, ko nje-

govo prizadevanje ni ostalo brez uspeha. Upati je, da ne pride sedaj nič več do kakih nesporazumov, ker je na obeh straneh prevladalo umenje, da je splošni stvari na korist treba zapostavljati vsako osebnost.

— Tolstoj in Slovenci. Različna dela umrlega Tolstega so preložena na slovenski jezik. Njegovo »Vstajenje« spada med knjige, ki so na Slovenskem najbolj čitane in njegova drama »Moč teme«, ki je bila pred nekaj leti vpisovana, je napravila mogočen vtisk. Naravno je, da Tolstoj ni mnogo vedel o nas Slovencih, a ko je izdal svoj znameniti spis »Slovenski Narod«, tako da je naš list isti dan kakor samo največji evropski in ameriški listi priobčil to delo. Dr. B. Vošnjak je pred nekaj leti obiskal Tolstega na Jasnji Poljani in poročal o tem obisku v svoji knjigi »Na Razsvitu« jako obširno. Med drugim sta nekaj govorila tudi o nas Slovencih. Dr. Vošnjak je rekel, da pripada narodu, ki ga mnogi silnejši narodi in sosedje neusmiljeno zatirajo. Na to je rekel Tolstoj: »Politična borba je po mojem mnenju nepotrebna in škodljiva, ker odvrača človeka od duševnega življenja in od stremeljenja za onimi cilji, ki so skupni vsemu človeštvu... Jaz ne vprašam nikogar, kake narodnosti je, meni je dovolj, da je človek. Narodi se ne smejo med seboj pobijati, nego si morajo biti bratje.« — Dalje je dr. Vošnjak vprašal Tolstega, kak svet daje Slovencem, češ, nam se godi velika krivica. Na to je Tolstoj odgovoril: »Ako ste trdno prepričani, da se vam godi velika krivica, potem se ravnajte po mojem načelu: Ne plačujte davkov, ne služite kot vojniki, ne udeležujte se političnega življenja, sploh ne vpoštevajte več države. Ta svet sem dal tudi nekemu indijskemu bratcu. No, ko boste pa Vi dovolj močni, potem boste tlačili druge. Ne morem se ogrevati za politični nacionalizem, ker vidim, da oni, ki so bili prej zatirani, pozneje sami zatirajo druge. Za zgled vam lahko navajam Madjare. Borili so se za svojo svobodo, da bi mogli pozneje tem lažje zatirati svobodo drugih.« — Kdor pozna Tolstega etične nazore in njegove nauke, bo vedel, da Tolstoj sploh ni mogel nič drugače odgovoriti na Vošnjakovo vprašanje, ob sebi umljivo je pa tudi, da nobenemu Slovenceu ni prišlo na misel, se ravnati po nauku Tolstega. Končno bode še omenjeno, da so tudi klerikaleci stopili svoje dni v neko razmerje s Tolstim, seveda po svoje. Dunajski pilhar Bieloehlawek je imenoval velikana Tolstega v avstrijskem državnem zboru »Teppe«; po tem izgledu se je ravnalo tudi glasilo naše duhovščine in je imenovalo Tolstega noreca. To je vse razmerje naših klerikalcev do Tolstega. Ne čudimo se temu. Od ljudi, med katerimi je toliko duševnega življenja, kakor med kozami in kostruni, kaj drugega itak ni pričakovati.

— Imenovanje Elsnerja in naših klerikalcev. Prijatelj našega lista napíše. Govoril sem pred štirimi tedni z nekim uradnikom tukajšnjega deželnega sodišča ter ga vprašal, ali bo šel g. Levčnik v pokoj ali ne in kdo misli, da bo njegov naslednik. On mi je pa odgovoril, da je za svojo osebo popolnoma prepričan, da je bilo v tistem hipu, ko je bil sankcioniran volilni red za Ljubljano, odločeno tudi, da bo g. Levčnik upokojen in da bo njegov naslednik Elsner. Dostavil je pa, da bomo pripravljali še na marsikatero presenečenje. Vlada si je dala gotovo drago odkupiti najiskrenejšo željo naših klerikalcev. Takrat sem mislil, da se omenjeni gospod vendar le moti, a sedaj vidim, da je imel popolnoma prav. Naši klerikaleci so za svojo strankarsko korist pripravljali zrtvovati tudi najsvetejše narodne koristi. Vsak dan nam nudi novih dokazov za to.

— Slomškarija in »Kmetijska družba«. Slomškariji so tako zaslepljeni, da ne vidijo, da njih zavezniški delajo neprestano no, da bi kolikor mogoče ponižali učiteljstvo pred našim dobrim kmetijskim ljudstvom. Sedaj učitelj niti ud kmetijske družbe ne bo smel biti. Vlani so sklenili, da učitelj ne more biti krajni šolski predsednik in ne krajni šolski nadzornik, a sedaj so učitelje vrgli iz kmetijske družbe. Vzeli so mu tudi volilno pravico v prvem razredu pri občinskih volitvah. Kar so dali učiteljstvu liberalci in kar si je zavedno učiteljstvo z velikim trudom pridobilo, vse to so pripravljali Slomškariji koritarji prodati klerikalcem v svoji zagrizenosti. Pomislite, dokler je še čas, da vse, s čimer vas klerikaleci protežirajo, so le Judeževi groši, s katerimi prodajate svoj stan.

— Prihodnje občinske volitve v Ljubljani. Kakor se čuje, nameravajo klerikaleci pričeti osebni boj proti vsem, koji so kolikaj odvisni od njih, če bi ti ne hoteli agitirati za klerikalne kandidate. Tako oni razumevajo politično svobodo. Temu nameravane mu početju bomo posvetili največjo pozornost. Svoje somišljenike pa

prosimo, da vsak tak slučaj naznani-jo takoj dotičnemu političnemu društvu, v katerega okolišju stanujejo, da bomo mogli storiti potrebne korake. Najmanj, kar smemo zahtevati, je svobodna volitev po prepričanju. Zmaga mora biti tako sijajna, da bodo klerikaleci popolnoma osramočeni.

— Nadškof dr. Nagl, ki je gotovo vsemu slovenskemu narodu v najslabšem spominu, je postal generalni tajnik avstrijskega episkopata. To pomeni, da je prevzel vodstvo in poveljstvo nad avstrijskimi škofi, iz česar sledi, da bo slovenski narod zopet čutil njegovo pest. Res, daleč se je povzpela ta dr. Nagl; čuditi se je po tem toliko bolj, ker so različne afere postavile njegove moralne kvalitete v jako čudno luč. Cerkveni krogi imajo pač svoje posebne nazore.

— Imenovanje tržaškega škofa. »Edinosti« se piše od oddelne strani: Z ozirom na tozadevno notico v »Edinosti«, priobčeno dne 17. novembra pod naslovom »Kandidati za tržaško škofsko stolico« vam morem dati zagotovilo, da ne bo nobeden od tam imenovanih kandidatov (Faidutti, Supetina, Schinger) imenovan tržaški škofom, marveč oseba, o kateri se zelo malo piše in govori. Imenovanje bo izvršeno v malo dneh.

— Skrbni avstrijske državne policije. Letos v začetku oktobra peljal se je državni poslanec Hribar v Prago, kamor so ga v jako navdušenem pismu povabili slovanski železniški uslužbenici na svoje manifestacijsko zborovanje. Ostal je v Pragi, kakor po navadi, v hotelu Pariz. Ne vem, kako se je zgodilo, a zgodilo se je, da uslužbenici hotela niso policiji javili njegovega prihoda, in glejte, dasi je Hribar prišel v Prago šele ob 6. zjutraj, bil je ob 9. dopoldne že v hotelu policijski komisar z detektivom ter je jako osorno zahteval pojasnila, zakaj se bivšega župana Hribarja ni takoj ob njegovem prihodu javilo policiji. Iz tega nastala je potem velika državna afera, kajti e. kr. praška policija odstopila je zadevo sodišču in le-to je zaslialo lastnika hotela ter nočnega in dnevnega vratarja. — Kolikor smo sedaj izvedeli, nobeden teh treh ne bode obsojen, vendar pa so vsled skrbi, ki jo za državo ima e. kr. policija in pa sodišče, akti v tej zadevi že tako narasli, da tehtajo nad pol kilograma. Zares, »Lieb Vaterland magst ruhig sein!«

— 500 kron za »Narodni sklad«. Je poslal danes bivši župan ljubljanski in državni poslanec Ivan Hribar. Brezdvornu je hotel bivši načelnik narodno-napredne stranke s tem dati tudi lep zaled, da bi ga drugi pristaši posnemali. Hvala mu!

— Zahvala. Predsednik centralnega odbora za zbiranje podpor za poplavlence v Srbiji, bivši župan v Belgradu in minister v p., gospod Kosta Glavinic, ter župan mesta Kragujevac, g. Ivan Jovanović, poslata sta ljubljanskemu odboru v pomoč ponesrečencem v Srbiji, pismi, v katerem se kar najtopleje zahvaljujejo za izročeni 3000 kron ter naknadno odposlanih K 307-95, skupaj tedaj K 3307-95, ki jih je v gori navedeni namen prejel ter odposlal ljubljanski odbor. Ljubljanski odbor za pomoč po povodnih ponesrečenim Srbom dovoljuje si o tej zahvali, ki je bila objavljena tudi v belgradskih listih, med potom obvestiti vse darovalke in darovalce ter s svoje strani izreči jim za človekoljubno pomoč svojo iskreno zahvalo.

— Predsednik odbora: Ivan Hribar.

— Podražanje tobaka in tobačnih izdelkov. Kakor poroča »Pesti Hriap«, priznava finančno ministrstvo, da se bodo zvišale cene tobaku, smokam in cigaretam. Čes tega podražanja je pa še velika tajnost. Kakor se trdi, bo to podražanje stopilo v veljavo šele sredi prihodnjega leta, drugi zopet pravijo, da pride do tega šele pozneje. Najprvo se je treba pogajati šele z avstrijsko vlado, kar bo brezdvorno trajalo dalj časa. Kakor pa poroča ta list iz popolnoma verodostojnega vira, se bo to zvišanje cen izvršilo že v nekaterih tednih, da naj brže celo v teku enega mesca. Da nečje izdati termina je vzrok ta, da bi država imela velikansko škodo, če bi se prekmalo izvedel ta termin. Tobakni trafikanti, pa tudi kupujoči publikum bi si nakupili večje zaloge tobaka in tobačnih izdelkov. Država namerava to podražanje izvesti od enega dneva na drugega.

— Dragocen dar je naslov inseratov nekoga Leopolda Weissaa na Dunaju II., Hofenedergasse 1, katerega obljubuje onemu, ki mu pošlje 100 naslovov. Marsikdo se je potrudil sestaviti seznam naslovov, za kar pa ni dobil niti odgovora, če jih je poslal v navadnem pismu. Le če je naslove poslal priporočeno in potem seveda Leopolda Weissaa še enkrat tiral, dobil je par razglednic takozvanih »Schundware«, ki se polovico toliko niso vredne kolikor pošiljatelj izda za poštnino. To postopanje Leopolda Weissaa, ki si hoče na račun drugih preskrbeti odjemalcev, postavlja kulantnost trdke v pravo luč, vsled česar svarimo vsakogar

naj se ne da izvabiti k pošiljatelj naslovov, ker ni le samo njegov trud zastonj, temveč mora še sam plačati poštnino. Iz tega pa bode tudi slavno občinstvo lahko sklepalo, kaj mu je storiti s ceniki, ki jih dobi od te trvdke.

— Poročilo se je v Radovljici g. Josip Ambrožič, posestnik in gostilničar v Ljubnem z gospod Franičco Kalan, hčerko posestnika Matije Kalan iz Radovljice.

— Tat pobegnil. Iz Celja poročajo: Ze večkrat zaradi tatvine kaznovani hlapec Anton Jeusenak iz Velikega Lipoglava pri Konjicah je svojemuznancu Karlu Fuhrmanu ukradel iz kovčega njegove prihranke v znesku 300 kron. Na begu je tat izgubil bankovec za deset kron. Po izvršeni tatvini so ga videli na cesti proti Konjicam. Od tedaj pa ni sledu o njem.

— Pretep. Dne 14. t. m. je prišlo več fantov k posestniku Marčiču na Sp. Gorici (okraj Maribor), kjer so obhajali gostijo, »na prezo«. Med prežarji se je vnel iz malenkostnih vzrokov prepir, v preteku katerega je kočarski sin Jože Šramil udaril čevljarja Alojza Kovaciča parkrat z nekim na vrvi privezanim železom po glavi. To je Kovaciča tako razjezilo, da je potegnil nož in z njim sunil svojega nasprotnika v prsi. Takoj na to se je zgrudil Kovacič vsled udarcev na glavo na tla, med tem ko je Šramil še šel par sto korakov od pozorišča in na cesti tudi onemogel. Brezvestnega Šramila so prepeljali z vozom na njegov dom, kjer je 16. t. m. opoldan umrl. Pri raztelesenju trupla so ugotovili zdravniku, da mu je nož prebodel prsi in pljuča, ter zadel v srce. Čuditi se je torej, da je Šramil izkrmavel šele po 40 urah. Kovacič je izročen sodišču.

— Cerkveni rop v Ponikvi. Dne 8. t. m. popoldan je neznan tat ukradel iz zakristije župne cerkve na Ponikvi pozlačen kelih in križec z vdelanimi relikvijami. Tatvina se je pa opazila šele prihodnjo Martinovo nedeljo pri popoldanski večerici, ko bi imelo biti darovanje, pri katerem vsak darovalec običajno poljubi križec v relikvijami. Zakristan, ki bi imel prinesiti križec, je javil vse presenečen, da je ta izgubil in z njim tudi en kelih. Sumilo se je različne ljudi tatvine, med drugim tudi — seveda popolnoma neutemeljeno — domačega organista. — Sedaj pa se je dobilo pravega krivca; kakor poročajo hrvaški listi, so tatovi že pod ključem. Iz najnovejših poročil posnemamo sledeče. Dne 15. t. m. sta prišla k zagrebškemu zlatarju Ferd. Schönbuchnerju dva mladeniča, ter mu ponujala na prodaj več posameznih komadov srebrnega pozlačenega kelih in križa. Schönbuchnerju se je zdela provenijenca teh komadov sumljiva ter je takoj obvestil redarstvo. Ko sta zlikovca opazila Schönbuchnerjev sum, sta pustila torbico s srebrnino na mizi ter zbežala. Redarstveni organi so dognali, da so ostavljeni komadi bili ukradeni ter so takoj začeli zlikovce zasledovati; še istega dne so aretirali več sumljivih oseb. Med temi je bil najbolj sumljiv neki 17letni Ivan Krčelič iz Marije Gorice. Imel je namreč na sebi hlače enake barve, kakršno je po opisu zlatarja nosil eden zlikovec suknjo. Drug zlikovec si je dal namreč obleko oziroma suknjo prenarediti ter jo je zamenjal s Krčeličem, a sam je oblekel drugo suknjo. Krčelič je priznal, da je z nekim sam na videz poznanim človekom nosil k Schönbuchnerju omenjeno srebrnino, a to da je storil vsled prigovarjanja. Redarstvu se je posrečilo še istega dneva proti večeru prijeti roparja na periferiji mesta v osebi policiji dobro znanega žepnega tatu Antona Jeusenaka, rojenega l. 1882. pri Sv. Duhu v Ločah na Štajerskem. Priznal je, da je 8. t. m. ukradel v Ponikvi kelih in križ, da je 14. dospel v Zagreb in se 15. t. m. podal s Krčeličem k zlatničarju, križec in kelih sta pa s Krčeličem prej razsekala, da bi tako ložje prodala ukradene stvari. Oba zlikovca sta izročena sodnji.

— Svaka so hoteli umoriti. Iz Ptujja poročajo: 15. t. m. so pili v neki gostilni posestnik Alojzij Trunk iz Možganecv in njegova dva svaka Franc in Alojzij Rižnar, samska posestnikova sinova. Ob enajstih zvečer je šel Trunk domov. Njegova dva svaka sta ga prehitela ter ga počakala v veži njegove hiše. Ko je vstopil v hišo, sta ga napadla s kolmi. Dobil je težke udarce po glavi in po obrazu, da se je brezvesten in ves okrvavljen zgrudil na tla. Njegova žena, ki mu je prihitela na pomoč, je le z velikot težavo ubranila, da nista divjaka, njena brata, ubila njenega moža. Prepirali se prej niso. Težko ranjeni trdi, da mu njegova svaka le zaradi tega strežeta po življenju, ker bi se rada polastila njegovega premoženja.

— Streljanje na gimnaziji. Na goški gimnaziji se fakultativno uvede v 7. in 8. razredu streljanje. Poučevali bodo častniki, nadzorstvo nad dijaki pa bodo imeli profesorji.

— Zmrznili je. V Hudjužni so našli dne 10. t. m. zmrznjenega nekoga delavca iz Cerkna. Da bi se delavec ogrel, je spil večjo množico zganja.

Nameste da bi ga zganje ogrelo, je povzročilo, da je zmrznil.

— Svinjar. Iz Trsta poročajo: V četrtek so prišli 58 let starega Italijana Antona Angelinija iz Medane pri Benetkah, ker se je na promenadi pri sv. Andreju pregrešil nad deklamacijo v starosti 6 in 11 let.

— Umrli je v nedeljo, 13. novembra, na Dunaju mestna učiteljica v p., gospa Terezija Luzar, soproga nadrevidenta juž. žel. v p., gospoda Ivana Luzarja. Kako priljubljena je bila blaga pokojnica pri vseh, ki so jo poznali, je pokazal pogreb v terek popoldne. Poleg stanovskih tovarišic in nekdanjih učenc so se ga udeležili v velikem številu tudi skoraj vsi dunajski Slovenci. Ker je gospod nadrevident Luzar znan kot velik prijatelj dijakov, so se udeležila pogreba visokošolska društva po svojih zastopnikih. Pevski zbor »Zvezde«, pomnožen z nekaterimi drugimi pevci je zapel v cerkvi krasni žalostinki »Nad zvezdami« in »Blagor mu«. Blaga pokojnica ostane gotovo vsem, ki so jo poznali, v trajnem spominu.

— Škandalozna odkritja v reškem zavodu za siromake. Kakor smo že poročali, je podžupan Corossac javil mestnemu zastopstvu, da je pri preiskavi zavoda za siromake razkril, da je eden nadziralni otrok izrabljaj te v homoseksualne svrhe, neki drug učitelj je pa nečloveško ravnal z otroci. Preverzni nadziralni se piše Marzio de Sautir. Pobegnil je v Italijo, predno je magistrat mogel preprečiti njegov beg. Učitelj pa, ki je nečloveško ravnal z otroci, se piše Gulissich in se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

— Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske od 6. novembra do 12. novembra. Število novorojenecv je znašalo v tem času 20, mrtvorojenecv 3, umrlih 20. Za otročje je umrl 1, za grizo 1, za jetiko 1, vsled mrtvoda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 15, med temi je bilo 11 tujcev, 14 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so obolieli in sicer za otročje 1, za noricami 1, za šklatico 1, za tifusom 2, za grizo 6 (vsi so bili pripeljani z dežele v deželno bolnico), za inupsumo 9, za eg. očesno boleznijo 1, za vrtico 3.

— Trije junaki. Ko je minuli teden policija na Zaloški cesti ponoči preiskala nek kozolec, je našla v mrvi smrčati tri temne elemente in jih aretovala. Trije so bili, in kakor se je pri uradu dognalo, je imel vsak svoje grehe. Najmlajši izmed njih je bil nek 16letni obrtni vajenec, ki je pred nekaj časom pobegnil od svojega mojstra in se ves ta čas preživljal z raznimi tatvinami, katere je domalega vse priznal. Sumljiv je tudi, da je vlomil na Jurčičevem trgu v neko vinsko klet ter tam pokradel do 40 litrov vina. — Drugi junak je bil leta 1889. v Vidmu pri Brežicah rojeni pekovski pomočnik Mihael Omerza, ki se je že od meseca julija, odkar je izstopil iz službe v neki trgovini na Dunajski cesti potepal okoli. Le-ta je na sumu, da je dne 22. julija med 12. in 1. uro opoldne prišel v trgovino ter iz predala ukradel 22 K. — Kroga med njimi pa je bil nek okoli 40 let stari, nizek možiček. Le-ta je stražniku prav rad sledil in mu pravitimno pripovedoval, da je vpokojeni železniški delavec Jožef Koželj iz Črnuča ter, da je prišel semkaj iskat dela. Pripovedoval mu je, da je šel zadnji petek zapustiti hišo, kjer je bil celo leta zaposlen. Poprosil ga je, da naj ga vendar izpusti, saj vidi, da je poštenjak. To se pa ni zgodilo in rad ali nerad, je moral možiček s svojima soprenečevalcema na magistrat. Ko so ga potem preiskali, so se prepričali o njegovi nedolžnosti. Nič manj kakor 5 zastavnih listov so našli pri njem, na katerih je imel zastavljeno razno obleko in srebrne žepne ure za večje vsote. Policija je naknadno še enkrat preiskala kozolec ter tam našla sliko z imenom Koželj, ki je bila pa le navedenčeva in delavsko, kakor tudi črnovojno knjižico glasečo se na ime Ivana Ambrožiča, 40letnega mizarškega pomočnika iz Begunji, ki je bila prava last aretovančeva. Dognali so, da je Ambrožič tujemu imetju zelo nevarna oseba, da je bil že večkrat predkaznovan ter, je bil že dve leti v prisilni delavnici. Trifolij so večraj izročili e. kr. deželnemu sodišču.

— V Regensburgu je policija aretovala 25letnega klinčavničarja Jožefa Kainzingerja iz Rieda. Le-ta je med drugim tudi priznal, da je gredoč iz Trsta skozi Ljubljano koncem meseca septembra ukradel na Mestnem trgu pred neko trgovino kožuhovalast suknjico ter ga potem prodal nekje na deželi za 30 K. Kainzinger je na sumu, da je kradel skozi med potjo do Regensburga, kjer ga je dohitela usoda. Kdor suknjico poruča, naj se zgasi v policijskem oddelku soba št. 5.

— Prijet priilience. Dne 18. t. m. je pobegnil priilience, 28letni Fran Tomšič iz Šmartnega pri Litiji. Fran dmi je bil na zasaden po orožniški preturli v Grgrarjih pri Gorici, ko je boračil. Prvotno se je dal za Primožiča, pozneje pa je priznal kdo, da je. Orožništvo ga je izročilo okrajnemu

Gospodarstvo.

— **Otvoritev poučnega tečaja za zadrufne funkcijonarje.** Poučni tečaj, ki ga je priredila kranjska trgovska in obrtniška zbornica, je bil danes otvorjen. Otvoritve se je udeležil v imenu c. kr. ministrstva za javna dela dvorni svetnik gosp. Viljem Haas, z družni instruktor gosp. dr. H. Blodig in zbornična tajnika gg. dr. Viktor Murnik in dr. Fran Windischer. Tečaj je otvoril zbornični podpredsednik g. Ivan Kregar. Pozdravil je v imenu trgovske in obrtniške zbornice gospoda zastopnika ministrstva za javna dela ter zadrufnega instruktora gospoda dr. Blodiga. Nato je pozdravil na tečaj došle zadrufne funkcijonarje v presrčnih besedah ter želel, da si v tem tečaju pridobe informacije, ki jo dan na dan potrebujejo v zadrufnem poslovanju. Poudarjal je važnost obrtnih za drug v obrtni upravi in potrebo dobro izvezbanih zadrufnih funkcijonarjev. Nato je pozdravil udeležnike, ki so prišli iz vseh krajev kranjske dežele navzile slabemu vremenu v imenu zavoda za obrtno pospeševanje ter poudarjajoč pomen tega zavoda polagal udeležnikom na srce, da širijo med obrtniki, zlasti po deželi, zanimanje za ta važen zavod. Nato se je oglasil k besedi dvorni svetnik gospod Viljem Haas ter je v izbranih besedah očrtal pomen predmetnih tečajev ter namene, ki vodijo c. kr. ministrstvo za javna dela pri pospeševanju teh kurzov. Zahvalivši se zborančnemu podpredsedniku gospodu Kregarju za pozdravni nagovor, je izrekel prepričanje, da bo de imel tečaj izvrstne uspehe ter podal zagotovilo, da bo de ministrstvo vedno podpiralo izobraževalna prizadevanja v kranjski deželi, ki morajo spriču njemu dobro znane nadarjenosti prebivalstva izvestno roditi najlepše uspehe. Gospod Ivan Kregar se je nato zahvalil gospodu zastopniku ministrstva za javna dela za njegova izvajanja tega ga prosil, da s svojo uplivnostjo podpira v ministrstvu obrtne potrebe in stremiljenja deželnega obrtnega pospeševalnega zavoda. Tečaj je bil s tem otvorjen in se je takoj nato pričelo redno predavanje. Udeležnikov je 20, od teh 15 z dežele.

— **Nova banka v Galiciji.** Iz Lvova poročajo, da se je na zborovanju, kateremu je predsedoval prof. Glombinski, sklenilo ustanoviti novo gališko trgovsko banko, ki naj bi podpirala stike avstrijskega trgovstva z inozemskim. Potrebna sredstva naj bi dajala akcijska družba, ki naj bi se ustanovila v Parizu pod imenom „Société Franco-Galicienne“.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Slovensko deželno gledalište v Ljubljani.

Št. 39. (Nopar).

Brašt. predst. 2043.

Noviteta!

Drugič:

Noviteta!

Ekvinokcij.

Drama v štirih dejanjih. Hrvatski spisal Iv. pl. Vojnović. Prevel in režira Hinko Nučič. Glasbo intermezza napisal Ivan pl. Zajc. Kapelnik prof. Frid. Reiner.

Blagajnica se odpre ob 7. uri.

Začetek ob 7^{1/2} uri. Konec po 10.

Prilodnja predstava bo v četrtek. 24. novembra.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 209.2.

Srednji arčni tlak 736.9 mm

novc.nbr	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
19.	2. pop. 9. zv.	727.9 732.1	1.8 0.3	slab jug sl. szah.	oblačno
20.	7. zj.	735.7	-2.2	"	"
	2. pop. 9. zv.	736.3 737.1	-1.7 -2.9	sl. jyzh. sl. sever	"
21.	7. zj.	734.0	-4.5	sl. jzahn.	megleno

Srednja predvčerašnja temperatura 0.8°, norm. 2.8° in včerašnja -2.3°, norm. 2.6°.

Padavina v 24 urah 1.3 mm in 0.0 mm

Stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, kletjo in pritliklani. ne odda za februarjev termin na Rimski cesti št. 17.

Več pove posestnik G. Bolto, ravnotam. 3857

Fijakarija

so takoj prod.

Natančnejša pojasnila dobe intere-senti na Rimski cesti št. 13. 3857

„Slovenski Narod“ izhaja
dnevno dvakrat.

Zahvala.

V najgloblji žalosti vsled
nenadomestne izgube svoje iskreno
ljubljene soproge, gospe

Terezije Luzar roj. Traxler
mestne učiteljice v p.

ki je preminula dne 13. novembra
po dolgi in mučni bolezni, izrekam
v svojem in v imenu svoje rodbine
vsem dragim prijateljem in znancem
za blagodejno sočutje najtoplejšo
zahvalo. Iskreno se zahvaljujem za
ustmene in pismene izraze sožalja,
darovalcem krasnih vencev, dalje
vsem onim, ki so v velikem številu
spremili drago pokojnico na zadnji
poti. Posebno me pa še veže dol-
žnost zahvaliti se gospodom pevcem
za krasni slovenski žalostinki.

Dunaj, 19. novembra 1910.

Ivan Luzar
nadrevident juž. žel. v p.

3854

Zahvala.

Za vse izraze gorkega sočutja po-
vodom smrti našega ljubljeneja in
nepozabnega soproga, očeta, brata,
svaka, gospoda

Alojzija Sachsa

učiteljica v prisilni delavnici

kakor tudi za ves trud, krasne vence,
glinjivo petje in častice spremstvo na
poti k večnemu počitku, izrekam tem
potom svojo prisrčno zahvalo.

Zlasti smo pa dolžni se posebno
zahvaliti visokorod. gosp. dež. glavarju
pl. Sukljevi: visokorod. g. dež. odbor-
niku grofu Barbo; blag. g. vlad. svet-
niku Kremensku, blag. g. dež. šolskemu
nadzorniku Levcu, blag. g. ravnatelju
dež. zavodov Zamidu, podravnatelju
g. Zhašniku; gg. dež. uradnikom; po-
sebnost pa g. ravnatelju prisilne delav-
nice Poljancu in cenj. gg. učiteljem za
udeležbo pri pogrebu.

Prisrčna zahvala pevskega dru-
štva „Zvon“ in „Merkur“ za gan-
ljive žalostinke, kakor tudi kat. društvu
rok. pomočnikov.

Iskreno se zahvaljujem darova-
teljem krasnih vencev.
Prisrčni: „Bog plačaj!“ preč. gosp.
p. Al. Nastranu in g. V. Segu za mnoge
tolajilne obiske in vsem gg. duhov-
nikom za častno spremstvo.

Ljubljana, dne 19. novembra 1910.

3852

Žalujoci ostali.

Dve prodajalki

starejši

za trgovino s papirjem in galanterijo
sprejme takoj 3837

Fr. Jglič, Ljubljana Mestni trg 11.

2 črevljarska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

.. Jvan Šober v Škofji Loki. ..

3815

Vlagateljico

sprejme tiskarna L. PEVALEK,
Ljubljana, Židovska ulica 4.

8853

Pisalni stroj

z ogromno razpečavo se naravnost od
tvornice odda za Kranjsko dostojnemu
preprodajalcu.

3856

Osebnost in pismene ponudbe spre-
jema **Ivan Kulozaurek**, začasno v
Ljubljani, hotel pri „Slonu“.

Nikdar več!

ne premenjam mila, odkar rabim Berg-
mannovo milo, mlečno mila z
lesnim konjičkom (znamka lesen
konjiček) tvrdke Bergmann & Co.
Dečin na L., ker je to edino najbolj
učinkovito medicinsko milo proti
solinčnim pegam in za negovanje lepe,
mekhe in nežne polti. Kos po 80 vin.
se dobiva po vseh lekarnah, drogeri-
jah, parfumerijah itd.

II 505

Hupfeldov Phonoliszt

(električni klavir).

Naslov pove upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«.

3812

Stara dobro idoča in dobro snana

kleparska obrt

se da z vsemi stroji in drugo opravo
v najem, za ta čas se pa išče

kleparski pomočnik

vajen vsakega dela tudi na stroje. Nastop
tako. Ta obrt je v sredini trga Žalca!
Natančna pojasnila pismeno ali
ustmeno žalec št. 31.

3817

Trgovskega pomočnika

ki bi bil dobro izurjen v trgovini s
papirjem in galanterijo in bi imel ve-
selje do potovanja s prva referencami
acceptira takoj proti dobri plači Fr.
1214, Ljubljana Mestni trg št. 11.

3836

Dr. V. Gregorič

primarij deželne bolnice

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 5

ordinira od 10.—12. in od 2½.—4.

3827

Dr. Dralleja Malattine

glicerinov in medni sok. **Brez maščobe!**
Čudovito učinkuje na puste in razpokane roke.
Pomaga takoj in dela kožo zametnovoljno.

Neuprjico pri gorskih in morskih potovanjih.

Milo Malattine

z glicerinom in medom

Puder Malattine

z glicerinom in medom

Milo za britje Malattine

z glicerinom in medom

Dobiva se povsod.

Najboljše toa-
letno milo.

Neprekosljen za
vsakdanjo rabo.

Izborno za aparate
Gilette.—Prekрасne
smetanaste pene.

Bruselj 1910: **GRAND PRIX.**
Ivanita za Avstro-Ogrsko: **JUNI DALLE, Pomočnik n. l.**

Šentjanska premožokopna družba je otvorila

3784

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7, I. nadstr.

svojo prodajno pisarno,

kjer se sprejemajo naročila na domači, priznani najboljši in najcenejši

karmeljski premog

Družba hoče na ta način preprečiti, da bi se pri sedanji
splošni draginji poljubno zvišale premogu cene, obenem pa
olajšati odjemalcem nabavo premoga.

Razprodaja premog tudi **na drobno**

ter stane za kurjavo **K 120** za 50 kg franko v hišo postavljeno.

Razen prodajne pisarne v Šelenburgovi ulici št. 7,
I. nadstr. sprejemajo naročila sedece tvrdke: Ivan Babič,
Dolenjska cesta; I. Buzzolini, Stritarjeva ulica; Ed. Kavčič, Pre-
šernova ulica; L. Kotnik, Sp. Šiška; Leskovic & Meden, Pod trančo;
I. Mencinger, Sv. Petra cesta; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; Ant.
Sušnik, Zaloška cesta; Fran Trdina, Stari trg; Ivana Tonih,
Tržaška cesta; Uradniško gospodarsko društvo, Kongresni trg.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Mestni trg 5 Ljubljana Mestni trg 5

priporoča

okazijo kožuhovinastih predmetov

zaradi ogromne zalogo, kakor:

sako (mikado), mestne in potne kožuhe
s podlogo vsakovrstnega krzna za go-
spode, potem damske jopice in paletote
iz persianera, sealskina, kuninega in
mormotičnega krzna, boe, kratke in dolge
ter mufe v najnovejši obliki.

3848

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dejanska glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 450.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih
obrestuje od dve vloge po čistih

4 1/2 0

X-paje in prodaja srečke in vrednostne papirje vsah vrst
po dnevnem kurzu.

Letnica in tisk »Narodno tiskarno«.

Ignacij Novak

trgovski poslovedja

Ludmila Hraigher-Skubiceva

3853

— poročena. —

Ljubljana, dne 20. novembra 1910.

Šimsko perilo za gospe,

3410

dame in otroke, bluze, opodnja krila,
hišne halje, nočni čevlji, vse v naj-
večji izbiri in najboljši kakovosti v

modni in športni trgovini **P. Magdič**
Ljubljana, nasproti glavne pošte.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Vednoven od 1. oktobra 1910.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-04 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst,
Celovec.

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
St. Janž, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-12 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, z zvezo na brzovlak v Celovec,
Dunaj j. k., Linc, Prago, Urađane, Berlin,
Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo,
Kolin.

11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, Celovec, Gorica,
Trst.

1-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Toplice,
Kočevje.

2-30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst,
Celovec.

3-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak,
Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solno-
grad, Monakovo, Inomost, Frankobrod,
Wiesbaden, Kolin, Düsseldorf, Vlissingen,
Trbič.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Beljak, Gorica, Trst.

Odhod iz Ljubljane (državni kolektor).

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-08 popoldne. Mešane v Kamnik.

7-35 zvečer. Mešana v Kamnik.

11-— ponoči. Mešane v Kamnik le ob ne-
deljah in praznikih v mesecu oktobru.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

Priloh v Ljubljano (južna železnica).

7-14 zjutraj. Osebn. vlak iz Jesenic,
zvezi na brzovlak iz Berlina, Dražda,
Prage, Linca, Monakovega, Solnograd,
Badgasteina, Beljaka, Gorice, Trsta, Trbič.

9-52 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Ro-
dolfovega, Grosuplje, St. Janža.

10-12 dopoldne. Osebn. vlak iz Trbič,
Jesenice v zvezi na brzovlak iz Dunaja,
z. k., Celovca, Vlissingena, Düsseldorfa,
Kolina, Wiesbadna, Frankobroda, Mon-
kovega, Solnograda, Inomosta, Badga-
steina, Beljaka.

11-20 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice,
Jesenice, Celovca, Beljaka, Trbiča.

2-59 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje,
St. Janža.

4-17 popoldne. Osebn. vlak iz Trbiča, Co-
lovca, Beljaka, Gorice, Trsta, Jesenic, Trbič.

6-58 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenic, v zvezi
na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Badgasteina, Beljaka, Dunaja j. k.

8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka, Trbič,
Celovca, Trsta, Gorice, Jesenic, Trbiča.

9-07 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje, St. Janža.

11-22 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca,
Beljaka, Trsta, Gorice, Jesenic.

Priloh v Ljubljano (državne železnice).

6-40 zjutraj. Mešane iz Kamnika.

10-59 dopoldne. Mešane iz Kamnika.

6-10 zvečer. Mešane iz Kamnika.

10-30 po noči. Mešane iz Kamnika le ob ne-
deljah in praznikih v mesecu oktobru.

Časi prihoda in odhoda so navedeni v sredini
evropejskem času.

Naznanilo preselitve!

ANTON ŠARC

Ljubljana, Šelenburgova ulica 5 in Knafova ulica 2

priporoča

3313

svojo popolnoma novo urejeno prodajalno,
kot zalogo platna, bombaževine, švicar-
skih vezil, doma izdelanega perila za
gospe in za gospode.

Opreme za neveste.

Lastna vzorna šivalnica, pralnica in likalnica je za ogled
na razpolago.

Blago znano dobro! Cene kar le mogoče nizke!